

فناوری در خدمت بانکداری نوین

رضا قربانی | روزنامه‌نگار فناوری‌های بانکداری

هر گاه کسی می‌خواهد از تاریخچه بانکداری بگوید، بناچار به ایتالیا اشاره می‌کند و خاندان مدیچی. فلورانس، ونیز و ژنوا شهرهای ثروتمند ایتالیا بودند و در قرن ۱۴ این خاندان، بانک مدیچی را در ایتالیا تأسیس کرد. در آن زمان صراف‌های ایتالیایی روی نیمکت‌هایی می‌نشستند و اولین فعالیت‌های بانکداری را روی همین نیمکت‌ها انجام می‌دادند؛ نام آن نیمکت‌ها «بنکو» بود. از همان ابتدا کسانی که بانکداری می‌کردند آدم‌های محبوبی نبودند.

شایلاک رباخوار یهودی، یکی از همین تاجرهای ونیزی، نقشی در نمایشنامه تاجر ونیزی ویلیام شکسپیر دارد. جالب است که شخصیت منفور شایلاک در اجراهای بعد از قرن ۱۹ دیگر منفور نیست و احساس همدردی با او به اجراهای این نمایشنامه کلاسیک اضافه شده است. امروز هم مانند دوران شکسپیر بانکداری در دست یهودی‌هاست و هنوز هم مردم حس خوبی به بانک‌ها ندارند و آنها را رباخوار می‌دانند. تقریباً تا همین ده سال پیش اساس بانکداری در جهان همانی بود که تاجران ونیزی انجام می‌دادند. امروز هم تغییر اساسی نسبت به گذشته نداشتیم؛ به نظر می‌رسد فناوری در طول سال‌های گذشته زمینه تغییر اساسی را در بانکداری ایجاد کرده است. در ادامه پنج روندی را که فناوری باعث دگرگون شدن چهره بانکداری شده مرور می‌کنیم.

۲ نئوبانک‌ها

در ادامه روند قبلی نهایت نوآوری فعلاً در نئوبانک‌ها تجلی یافته است. نئوبانک‌ها نهایت شخصی‌سازی یک فرد برای استفاده از خدمات بانکی هستند. موون و سیرکل دو نمونه از نئوبانک‌های معروف هستند. نئوبانک‌ها، بانک یا یک اپلیکیشن و وب‌سرویس بانکداری نیستند؛ آنها به شما این امکان را می‌دهند هر جایی که می‌خواهید حساب داشته باشید، اما به آن شیوه‌ای که خودتان دوست دارید با بانک‌تان تعامل کنید. به‌عنوان نمونه فرض کنید شما اکانتی در جیمیل دارید. همین الان می‌توانید از طریق اپلیکیشن‌های مختلف از اکانت جیمیل‌تان استفاده کنید و نیازی نیست به ابزارهای رسمی خود گوگل برای دسترسی به حساب‌تان متوسل شوید. موون و سیرکل چنین فضایی را برای دسترسی به اطلاعات بانکی شما ایجاد می‌کنند.

۳ بانک دیجیتال

اگر تا ده سال پیش صحبت از بانکداری الکترونیکی بود الان همه‌جا صحبت از بانک دیجیتال است. نام‌های دیگر معادل بانک دیجیتال نیز بانکداری مجازی یا بانک ۳/۰ است. فرقی نمی‌کند دنیای جدید بانکداری را با چه نامی بخوانیم، مهم تغییر اساسی است که در استفاده از فناوری در بانکداری رخ داده است. با گسترش مفهوم نوآوری باز از ابتدای سال‌های قرن ۲۱ بانک‌ها هم مانند شرکت‌های پیشروی فناوری به فکر استفاده از قدرت مردم افتاده‌اند. بر مبنای نوآوری باز، شما نمی‌توانید در داخل شرکت‌تان برای همیشه خلاق بمانید و برای نوآوری بودن چاره‌ای ندارید که مرزهای سازمان را بردارید و اجازه دهید دیگران روی بستر شما دست به نوآوری بزنند. کاری که ایل به بهترین شکل از طریق اپ استور انجام داد. اگر تا پیش از اپ استور شرکت‌های نرم‌افزاری خودشان دست به تولید و توسعه نرم‌افزار می‌زدند، امروز آنها بستر را فراهم می‌کنند که افراد خلاق از سراسر دنیا برنامه‌های خلاقانه تولید کنند. از منظر فنی هم این بستر نیازمند استفاده از APIها است. APIها این امکان را فراهم می‌کنند که هر کسی بتواند برای یک بانک محصولی را توسعه دهد که مردم بتوانند هر جور که می‌خواهند از خدمات بانکشان استفاده کنند.

۴ OmniChannel

این واژه را نمی‌توان براحتی به فارسی ترجمه کرد. برخی برای آن معادل چندکاناله یا کانال‌های همگرا را به کار برده‌اند. این معادل‌ها درست نیست، زیرا OmniChannel یک مفهوم است. از نظر تاریخی بانک‌ها ابتدا تک کاناله بودند، یعنی شما فقط از طریق یک کانال مثلاً شعبه به بانک دسترسی داشتید. در ادامه چندکاناله شدند، به‌عنوان نمونه علاوه بر شعبه از طریق عابربانک هم به بانک دسترسی پیدا کردید، اما دیتابیس‌ها به‌صورت آنلاین به هم متصل نبود. در ادامه کانال‌های متقاطع یا cross channel را داشتیم که به معنای متصل بودن دیتابیس کانال‌های مختلف بود، یعنی اگر از طریق عابربانک پولی از حساب‌تان بردارید همزمان پیامکی برای شما می‌آید و در حساب‌تان این برداشت ثبت می‌شود. حالا OmniChannel از راه رسیده است. در این فضا دیگر کانال‌های مختلف معنا ندارد، بلکه فقط یک کانال داریم و کانال‌های متفاوت در یکپارچگی کامل به سر می‌برند. به بیان دیگر وقتی فعالیت‌ها را در یک کانال شروع می‌کنید می‌توانید آن را در کانالی دیگر ادامه دهید و در نهایت در کانالی دیگر تمام کنید. به‌عنوان نمونه همین الان اگر چیزی را در اپلیکیشن تلگرام بنویسید بلافاصله می‌توانید در اپلیکیشن دستکتاب تلگرام مشاهده کنید یا ابزارهایی مانند دراپ‌باکس، درایو و اسلک همه ابزارهای OmniChannel هستند.

۵ زنجیره بلوک‌ها

بیت کوین در چند سال گذشته شاید انقلابی‌ترین دستاورد فناوری بوده که برخی امیدوارند مانند نرم‌افزارهای متن‌باز به جنبشی قابل توجه تبدیل شود. وقتی از بیت کوین صحبت می‌کنیم باید توجه داشته باشیم که درباره یکی از ده‌ها نوع ارزهای رمزنگاری شده (cryptocurrency) صحبت می‌کنیم. ارزهای رمزنگاری شده برخلاف تمام ارزهای موجود هیچ پشتوانه‌ای در بانک مرکزی هیچ کشوری ندارند و قلب تپنده آنها چیزی است به نام زنجیره بلوک‌ها (Blockchain) که در واقع نوعی سیستم گسترده دفتر کل است. به بیان دیگر به جای این که اطلاعات تراکنش‌ها در یک دیتابیس ثبت شود در هیچ جای واحدی ثبت نمی‌شود و هر تکه در یک بلوک ثبت می‌شود و همه به زنجیره این بلوک‌ها دسترسی دارند.

مانند روش‌های داندل P2P که فایل‌های داندل‌دی روی هیچ سروری وجود ندارد، بلکه هر تکه آن از روی میلیون‌ها رایانه و لپ‌تاپ در سرتاسر جهان داندل می‌شود، در زنجیره بلوک‌ها هم اطلاعات روی شبکه وجود دارد و هر کسی بخواهد می‌تواند تمام اطلاعات تراکنش‌ها را ببیند. حتی اگر بیت کوین در ادامه دچار مشکل شود، بانک‌ها از قلب تپنده‌اش یعنی زنجیره بلوک‌ها و نوآوری پشت آن به این راحتی نخواهند گذشت.

۴ فین‌تک

وقتی از فین‌تک صحبت می‌کنیم معمولاً منظورمان استارت‌آپ‌های فین‌تک است. در حال حاضر استارت‌آپ‌هایی مانند اسکوایر و استرایپ و صدها کسب و کار نوپای دیگر

بانکداری را به چالش کشیده‌اند. تصور می‌شود در آینده نزدیک شاهد ادغام استارت‌آپ‌های موفق در بانک‌ها و شرکت‌های بزرگ باشیم. با این حال فین‌تک دامنه وسیع‌تری از شرکت‌ها را در برمی‌گیرد، به‌عنوان نمونه شرکتی مانند اپل هم یکی از مدعیان فین‌تک در جهان است. بانک‌ها نیز بیکار ننشسته‌اند و با سرمایه‌گذاری روی برخی از استارت‌آپ‌های فین‌تک تلاش کردند از این قافله عقب نمانند. در ایران هم شرکت‌های بزرگ فناوری‌های بانکی مانند توسن و فناپ سرمایه‌گذاری روی توسعه استارت‌آپ‌های فین‌تک را آغاز کرده‌اند.

کیف پول

اگر مطالب این صفحه را می‌پسندید، عدد ۵۹۴ را به شماره ۳۰۰۱۱۲۲۶ پیامک کنید